

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/14/2023
Identifikačné číslo spisu:	3514203369
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3514203369.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu Ing. U., nar. XX.X.XXXX, L. proti žalovanému Poľnohospodárske družstvo Poriadie, Poriadie 273, IČO: 00 203 572, zastúpené advokátom Mgr. Milanom Petrášom, Bratislava, Einsteinova 23, o vyslovenie neplatnosti uznesení orgánov družstva, o odvolaní žalovaného v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 43Cob/87/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne sp. zn. 8Cob/36/2023, takto

rozhodol:

Na konanie o odvolaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 43Cob/87/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) z dôvodu jeho nesúhlasu s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne podľa ust. § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), majúce za to, že funkčne príslušným na konanie o odvolaní je v danom prípade Krajský súd v Trenčíne. K dôvodom predloženého nesúhlasu uviedol, že žalovaný podal odvolanie na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom

dňa 7. decembra 2022, ktorým sa začalo odvolacie konanie, pričom v čase podania odvolania bol funkčne príslušný súd na prejednanie odvolania Krajský súd v Trenčíne. Ďalej uviedol, že Civilný sporový poriadok v prvom odseku ustanovenia § 34 CSP definuje od 1. júna 2023 „funkčnú príslušnosť súdu“ rovnako ako do 31. mája 2023. Podľa Krajského súdu v Banskej Bystrici sa v ustanovení § 34 CSP rieši funkčná príslušnosť odvolacích súdov, pričom v prvom odseku je upravená miestna príslušnosť odvolacích krajských súdov a v druhom odseku kauzálna príslušnosť odvolacích súdov. Má za to, že novelou došlo

len k doplneniu miestnej príslušnosti odvolacích súdov do ust. § 34 ods. 1 CSP a k vymedzeniu kauzálnej príslušnosti odvolacích súdov v rámci funkčnej príslušnosti do ust. § 34 ods. 2 CSP, ktorá bola predtým riešená v ust. § 22 až § 33 CSP.

2. Ďalej uviedol, že od 1. júna 2023 síce v zmysle § 34 ods. 2 CSP dochádza k zmene funkčnej príslušnosti súdov tak, že Krajský súd v Banskej Bystrici je funkčne príslušný aj na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. f) a h) CSP, t.j. k konaní v obchodnoprávných sporoch, kde sú príslušné Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne a Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline, avšak zmenu funkčnej príslušnosti, nemožno stotožňovať s prechodom výkonu súdnictva, ktorý upravuje zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky.

Krajský súd v Banskej Bystrici mal za to, že ust. § 471c CSP nemenuje osobitne funkčnú a kauzálnu príslušnosť, a preto pre absenciu doslovného vymenovania funkčnej a kauzálnej príslušnosti podľa Krajského súdu v Banskej Bystrici nevyplyva zámer, účel a zmysel reformy súdnej mapy (zákon č. 150/2022 Z.z.) v tom zmysle, aby odvolania napadnuté podľa predchádzajúcich právnych predpisov účinných do 31. mája 2023 boli riešené a rozhodované podľa novej právnej úpravy účinnnej od 1. júna 2023. Krajský súd v Banskej Bystrici mal za to, že kauzálna príslušnosť je v tomto prípade podmnožinou miestnej príslušnosti, a nakoľko prechodné ustanovenie § 471c CSP k úpravám účinným od 1. júna 2023 výslovne neupravuje miestnu príslušnosť, platí, že prostredníctvom ust. § 471c CSP zákonodarca normoval

aj kauzálnu príslušnosť tým spôsobom, že konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 dokončia na súdoch vecne a miestne (teda aj kauzálne) príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023.

3. Záverom Krajský súd v Banskej Bystrici tiež poukázal na to, že predloženie veci inému krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní podanom do 31. mája 2023 bez výslovného zmocnenia v zákone a v rozpore s účelom zákona, môže znamenať zásah do ústavného princípu zákonného sudcu podľa čl 48 ods. 1 Ústavy SR (viď.rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 577/2015-50 z 12.1.2017), ako aj porušenie zásady perpetuatio fori. Krajský súd v Banskej Bystrici

mal za to, že nie je príslušným na rozhodovanie o odvolaní v obchodnoprávných veciach proti rozhodnutiu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, pretože podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP v spojení s § 22 písm. f) a h) CSP Krajský súd v Banskej Bystrici rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiam v obchodnoprávných veciach vydaných Okresným súdom Žilina a Okresným súdom Trenčín a zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplyva, že pre účely určenia príslušnosti odvolacieho súdu v obchodnoprávných sporoch rozhodnutie Okresného súdu

Nové Mesto nad Váhom vydané do 31. mája 2023, sa od 1. júna 2023 považuje za rozhodnutie Okresného súdu Trenčín, ani keď na Okresný súd Trenčín v zmysle § 181 ods. 1 písm. f) zákona č. 371/2022 Z.z. s účinnosťou od 1. júna 2023 prešiel z Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom výkon súdnictva.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici a Krajskému súdu v Trenčíne, podľa ust. § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti odvolacích súdov, posúdil dôvodnosť predloženého nesúhlasu s postúpením a dospel k záver, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením mu obchodnoprávneho sporu na odvolacie konanie dôvodný nie je.

5. Pre rozhodnutie o príslušnosti odvolacieho súdu bola relevantná nasledovná právna úprava:

6. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

7. Podľa článku 17 ods. 1 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne

a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

8. Podľa ust. § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. Podľa ust. § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu (veta za bodkočiarkou v znení účinnom od 1. júla 2023).

10. Podľa § 34 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

11. Podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa

- a) § 22 písm. f) a § 23 písm. f) a je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici,
- b) § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave,
- c) § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

12. Podľa § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch), na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

13. Podľa § 470 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júla 2016), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Podľa § 471c CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

15. Podľa § 2 ods. 31 zák. č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.) [ďalej tiež „zák. č. 371/2004 Z. z.“], sídlom Okresného súdu Trenčín je mesto Trenčín; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Trenčín, Ilava, Nové Mesto nad Váhom, Myjava, Považská Bystrica a Púchov. Okresný súd Trenčín má pracoviská v meste Nové Mesto nad Váhom a v meste Považská Bystrica.

16. Podľa ust. § 3 ods. 6 zák. č. 371/2004 Z. z., sídlom Krajského súdu v Trenčíne je mesto Trenčín; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Prievidza, b) Okresného súdu Trenčín.

17. Podľa § 181 ods. 1 písm. f) zák. č. 371/2004 Z. z., (Prechodné ustanovenia k úpravám sídiel a obvodov okresných súdov), výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych

vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcov
a prísediacich z radov občanov k štátu prechádzajú od 1. júna 2023 z Okresného súdu
Nové Mesto nad Váhom a Okresného súdu Považská Bystrica na Okresný súd Trenčín.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom obchodnoprávnom spore rozhodol Okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom z 16. novembra 2022, č. k. 8Cb/65/2014-393.

Voči rozsudku podal žalovaný odvolanie, ktoré bolo predložené Krajskému súdu v Trenčíne ako súdu odvolaciemu. Krajský súd v Trenčíne o odvolaní žalobcu nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP, účinnou od 1. júna 2023 (ďalej aj „súdna reforma“), postúpil vec na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

19. Súčasťou tzv. súdnej reformy, vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku uskutočnenou jeho novelizáciou, zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, v znení zákona č. 398/2022 Z. z. ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony,

bola s účinnosťou od 1. júna 2023 nová úprava príslušnosti súdov na konanie v obchodnoprávných sporoch, a to v prípade súdov prvej inštancie príslušnosti kauzálnej

(§ 22 - Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch) a v prípade odvolacích súdov funkčnej príslušnosti odvolacích súdov v obchodnoprávných sporoch (§ 34 ods. 2 CSP).

Ustanovenie § 34 ods. 2 CSP v texte pod jednotlivými písmenami a) až c) priamo odkazuje na určité ustanovenia § 22 (kauzálna príslušnosť pre obchodnoprávne spory) a § 23 (kauzálna príslušnosť pre zmenkové spory a šekové spory).

20. Vzhľadom na zákonný príkaz daný odvolaciemu súdu ustanovením § 40 veta

pred bodkočiarkou CSP, skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého (odvolacieho) konania, keďže odvolacie konanie vyvolané podaním odvolania v danom obchodnoprávnom spore začalo v dobe do 31. mája 2023, bolo pri nachádzaní funkčnej príslušnosti krajského súdu potrebné sa prvotne zaoberať tým, ako zákonodarca vyriešil aplikabilitu CSP v novelizovanom znení s účinnosťou od 1. júna 2023 ohľadom príslušnosti krajských súdov na konanie o odvolaniach začatých pred týmto dátumom. Prechodné ustanovenie § 471c Civilného sporového poriadku, s účinnosťou od 1. júna 2023 zákonodarcom prijaté k novým úpravám tohto kódexu procesného práva, predstavuje ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým

sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav.

21. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti (novej) procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Zmyslom tohto princípu je zabezpečiť hladký a bezproblémový procesný režim súdnych konaní. Súd ani sporové strany nemajú hľadať procesný režim v spleti prechodných ustanovení, ale sústrediť sa na hmotnoprávnu podstatu veci. [porov. Števček in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1703]. Podľa rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“), účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (nález z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020

sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022). Podstatou princípu okamžitej aplikability je zabezpečiť procesne efektívne prejednanie veci vyhnutím

sa nachádzaniu vhodného procesného režimu (v spleti prechodných ustanovení), čo umožňuje súdom sústrediť sa na hmotnoprávnu povahu sporu (nález zo 4. júla 2017,

sp. zn. III. ÚS 267/2017).

22. Procesné právo v prípade stretu novej a starej právnej úpravy charakterizuje princíp okamžitej aplikability procesnoprávnych noriem (§ 470 ods. 1), [Števček in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1701]. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porov. Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2017, s. 1064-1072 s).

23. Prechodné ustanovenie § 471c CSP v účinnom znení k úpravám od 1. júna 2023, je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

24. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t.j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Trenčíne, zatiaľ čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 34 ods. 2 písm. a) CSP funkčne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici a súčasne § 471c CSP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že na konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je od 1. júna 2023 na odvolacie konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný krajský súd určený podľa úpravy CSP účinnej od 1. júna 2023, v danom prípade Krajský súd v Banskej Bystrici.

26. Najvyšší súd tu ešte poukazuje na argumentáciu už obsiahnutú v rozhodnutí sp. zn. 5Ndob/5/2023, že napriek systematickému členeniu Civilného sporového poriadku (t.j. rozlišujúc v samostatne členených dieloch Tretej hlavy Prvej časti príslušnosť súdu vecnú - § 12, miestnu - § 13 až § 21, kauzálnu - § 22 až § 33, funkčnú - § 34 pre krajské sudy a § 35 pre najvyšší súd), má byť kauzálna príslušnosť formou vecnej príslušnosti súdov uvádza, že takýto názor nie je správny. Vecná príslušnosť určuje, či v určitej veci podľa jej povahy (ratione causae) majú rozhodovať ako sudy prvej inštancie okresné sudy alebo sudy krajské (tu len ako výnimka o konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, opomínajúc doposiaľ neskončené konania podľa zákona o konkurze vyrovnaní). K definovaniu kauzálnej príslušnosti sa najvyšší súd už skôr vyjadril v uznesení z 29. januára 2019, sp. zn. 5Ndob/2/2019 tak, že osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ust. § 22 až 33 CSP je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinštančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti. Z uvedeného vyplýva, že tak ako to vyplýva zo systematiky CSP, je potrebné medzi uvedenými druhmi príslušnosti rozlišovať a nezamieňať či (účelovo) stotožňovať kauzálnu príslušnosť súdu s jeho vecnou príslušnosťou. Uvedený záver o potrebe rozlišovania medzi zákonom upravenými príslušnosťami je možné z obdobných dôvodov prijať aj v prípade úpravy miestnej a kauzálnej príslušnosti (nie je možné ich stotožňovať a zamieňať).

27. Najvyšší súd zastáva názor, že aj v prípade ostatnej novelizovanej úpravy Civilného sporového poriadku má mať prednosť metóda teleologickej interpretácie právnych noriem, najmä ak vychádzanie úzko len z textu zákona v znení účinnom od 1. júna 2023, ktorý explicitne nevyjadruje všetky aspekty určenia príslušnosti odvolacích súdov v (tzv. „starých“) odvolacích konaniach začatých do 31. mája

2023, by v konečnom dôsledku spôsobilo nejednotnosť v príslušnosti pri rozhodovaní v rámci obchodnoprávných sporov v režime Civilného sporového poriadku, resp. v rámci registrových konaní v režime Civilného mimosporového poriadku (tu prov. Závery najvyššieho súdu v uznesení z 27. júna 2023

sp. zn. 6Ndc/19/2023). Aj v prípade, ak by sa, vychádzajúc z právnej teórie, funkčná príslušnosť krajského súdu považovala za druh vecnej príslušnosti a kauzálna príslušnosť za druh miestnej príslušnosti, nič by to nemenilo na absencii explicitnej úpravy výnimky v § 471c CSP z okamžitej aplikability novelizovaného znenia CSP vo vzťahu k tzv. „starým“ odvolacím konaniam začatým do 31. mája 2023.

28. Najvyšší súd v nadväznosti na vyššie uvedené uzatvára, že pre konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 zákonodarcu v prechodnom ustanovení § 471c CSP výslovne určil, že sa majú dokončiť na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Toto ustanovenie a contrario teda nepokrýva funkčnú ani kauzálnu príslušnosť odvolacích súdov. Najvyšší súd pritom zastáva názor, že ak by zákonodarcu mienil, aby sa tento prechodný právny režim týkal aj funkčnej a kauzálnej príslušnosti, vyjadril by to výslovne tak, ako to v minulosti urobil v prechodnom ustanovení § 470 ods. 4 CSP (konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo). Preto je pri nachádzaní funkčnej príslušnosti krajského súdu na konanie o odvolaní v obchodnoprávných sporoch potrebné vychádzať z okamžitej aplikability procesného predpisu (§ 470 ods. 1 CSP), súladne so zámerom „súdnej reformy“ zahŕňajúcej špecifické požiadavky zákonodarcu smerujúce k špecializácii súdov (sudcov) v určitých druhoch sporov stanovených zákonom tak, ako je tomu aj v danom obchodnoprávnom spore (§ 34 ods. 1 a 2 CSP). Tento zámer je možné vyrozumiť aj z dôvodovej správy k zák. č. 150/2022 Z. z. (časť A), ktorá uvádza, že reforma súdnej mapy je jedným z nástrojov na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície, pretože vytvára vhodné podmienky pre špecializáciu sudcov, ako na úrovni okresných súdov, tak aj na úrovni krajských súdov.

29. Najvyšší súd pri rozhodovaní o funkčnej príslušnosti súdu podľa § 34 ods. 1 a 2 CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v danom obchodnoprávnom spore súdom prvej inštancie, ktorý *expressis verbis* nie je vymenovaný v § 22 písm. f) a h) CSP, prihliadajúc na článok 4 ods. 1 Základných princípov CSP, považuje za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ jedným z nosných dôvodov tzv. súdnej reformy bola špecializácia súdov, v CSP explicitne zvýraznená novou úpravou kauzálnej príslušnosti súdov (na konanie v obchodnoprávných sporoch v § 22), je nespochybniteľné, že pod funkčnú príslušnosť krajských súdov vymenovaných v § 34 ods. 2 písm. a) až c) CSP je potrebné zahrnúť všetky obchodnoprávne spory riešené na všetkých súdoch prvej inštancie spadajúcich tak do obvodov týchto troch krajských súdov, ako aj do obvodov krajských súdov vymenovaných v § 22 písm. d) až h) CSP. To, ktoré súdy prvej inštancie (okresné, mestské) patria do obvodu konkrétneho krajského súdu, stanovuje § 3 zák. č. 371/2004 Z. z. Keďže ustanovenie § 34 ods. 2 CSP nestanovuje inak, niet pochyb o tom, že (a contrario) podľa § 34 ods. 1 CSP je od 1. júna 2023 daná funkčná príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Košiciach ako súdov výhradne špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch všetkými súdmi prvej inštancie vo vlastnom obvode (teda nie len okresným alebo mestským súdom v sídle krajského súdu). Na rozdiel od tejto príslušnosti, zahŕňajúcej všetky okresné, resp. mestské súdy v obvode týchto krajských súdov podľa zák. č. 371/2004 Z. z., potom nie je prijateľný taký výklad ust. § 34 ods. 2 CSP, vychádzajúci úzko len z jeho jazykového znenia, podľa ktorého by uvedené krajské súdy boli príslušné aj na ďalšie konania o odvolaniach v obchodnoprávných sporoch, avšak len proti tým rozhodnutiam, ktoré by vydali súdy prvej inštancie výslovne uvedené v § 22 písm. d) až h) CSP (okresné súdy v sídle ostatných krajských súdov). Takáto dvojkoľajnosť jednoznačne nebola úmyslom zákonodarcu. V tomto kontexte je na odkaz na ustanovenie § 22 (ako aj § 23) uvádzanom v § 34 ods. 2 CSP potrebné nahliadať tak, že pokiaľ základom súdnej reformy je špecializácia súdov/sudcov, ustanovenie § 22 z hľadiska kauzálnej príslušnosti súdov prvej inštancie

stanovuje, ktoré z týchto súdov konajú v obchodnoprávných sporoch, a to s dôrazom na kauzu - právny charakter týchto sporov, potom ich majú riešiť pre celý obvod krajského súdu. Preto aj pre interpretáciu ustanovenia § 34 ods. 2 CSP z hľadiska účelu súdnej reformy je podstatné hľadisko obchodnoprávneho charakteru sporov a obvodu krajského súdu, uvádzaného v § 22 písm. d) až h) CSP.

30. Najvyšší súd dodáva, že ustanovenie § 34 ods. 2 CSP je pri jeho interpretácii potrebné vnímať ako normu, ktorá síce nejednoznačne a vnútorne rozporne odkazuje na ust. § 22 CSP čo do identifikácie súdov prvej inštancie podriadených týmto odvolacím súdom, avšak zároveň ako ustanovenie, ktoré vymedzuje výlučný okruh odvolacích súdov pre oblasť obchodnoprávných sporov (tu akcentujúc dikciu § 34 ods. 2 - „Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní...“, teda nielen pre rozhodnutia vydané uvedenými súdmi,

ale pre všetky rozhodnutia, kde konanie má charakter obchodnoprávnej sporovej agendy).

To, že zákonodarca opomenul, že obchodnoprávnu agendu do 31. mája 2023 viedli všetky sudy Slovenskej republiky, ako aj to, že môže nastať situácia, že nielen sudy výslovne uvedené v § 22 CSP aj v budúcnosti budú takúto agendu rozhodovať, nemôže viesť k inému záveru, ako tomu, že rigidný gramatický výklad predovšetkým ustanovení § 34 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 22 CSP spôsobí sťaženie realizáciu špecializácie súdnictva (tzv. súdnej reformy).

31. Najvyšší súd pri rozhodovaní o príslušnosti, prihliadajúc primerane aj na článok

17 Základných princípov CSP, v zhode s už vysloveným obdobným názorom v rozhodnutí najvyššieho súdu z 27. júna 2023 sp. zn. 6Ndc/19/2023 a v rozhodnutí ústavného súdu

č. k. IV. ÚS 257/2023 - 38 z 27. júna 2023, poukazuje aj na efektivitu konania a v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy. Pre úplnosť uvádza, že týmto nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu procesnoprávnej zásady tzv. perpetuatio fori (v zmysle § 36 CSP príslušnosť určená podľa rozhodujúcich skutočností existujúcich v čase začatia konania zostáva zachovaná pre celé konanie [perpetuatio fori], avšak v danom prípade došlo k zmene funkčnej príslušnosti na základe okamžitej aplikability právnej úpravy zmien v nastavení súdnej mapy, kompetencií súdov v rámci súdnej reformy).

32. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.